

XXIAdults

Προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος
ενηλίκων στον 21^ο αιώνα

Καλές Πρακτικές

INSTITUTE for
ROMA and
MINORITIES
INCLUSION

DIPUTACIÓN
DE VALLADOLID

E-SCHOOL
EDUCATIONAL GROUP

EMPODERAR
DESENVOLVIMENTO ORGANIZACIONAL, SOCIAL, PROFISSIONAL E PESSOAL

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Όνομα της Καλής Πρακτικής

Ρεπόρτερ της Κοινότητας: Ενδυνάμωση Ενηλίκων μέσω Ψηφιακής Αφήγησης

Σύνοψη της Πρακτικής

Σύντομη, εύκολα κατανοητή περίληψη: Ποια είναι η πρακτική, για ποιον και για ποιο σκοπό;

Πολλοί ενήλικες, ιδιαίτερα σε αγροτικές περιοχές ή περιοχές με χαμηλές ευκαιρίες, δυσκολεύονται με τις ψηφιακές δεξιότητες και αισθάνονται αποκομμένοι από τον ταχέως εξελισσόμενο ψηφιακό κόσμο. Συχνά αισθάνονται αόρατοι στα μέσα ενημέρωσης και στους χώρους λήψης αποφάσεων, γεγονός που ενισχύει ένα αίσθημα κοινωνικού αποκλεισμού. Επιπλέον, αισθάνονται ότι κατέχουν έναν πλούτο αναμνήσεων και πολιτιστικής κληρονομιάς που κινδυνεύει να εξαφανιστεί, τις οποίες αμφιβάλλουν αν η σύγχρονη κοινωνία ενδιαφέρεται να διατηρήσει. Από την άλλη πλευρά, τα κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων αναζητούν καινοτόμους τρόπους για να αυξήσουν την εμπλοκή και τη συνάφεια των μαθητών.

Η πρακτική των **Community Reporters** γεννήθηκε από αυτή τη διπλή ανάγκη: να βοηθήσει τους ενήλικες να αποκτήσουν **λειτουργικό ψηφιακό γραμματισμό, δίνοντάς τους** παράλληλα **φωνή**. Αναπτύχθηκε στο πλαίσιο ενός σχεδίου Erasmus+ με τίτλο «Let Me Tell You» που επιδίωκε να ενδυναμώσει τους ηλικιωμένους μέσω αφήγησης ιστοριών και βιντεοσκοπήσεων των δικών τους ιστοριών από το παρελθόν με νέους εθελοντές ως μέντορες, αναπτύσσοντας παράλληλα τις ψηφιακές τους δεξιότητες για να ανταποκριθούν στις ανάγκες του σημερινού ψηφιοποιημένου κόσμου.

Περιγραφή της Πρακτικής – τουλάχιστον 2000 χαρακτήρες

1) Πλαίσιο / Ιστορικό

Ποια ήταν η αρχική ανάγκη ή το πρόβλημα;

Ποια ήταν η ομάδα-στόχος;

Ήταν μέρος κάποιου ευρύτερου προγράμματος ή έργου;

Πολλοί ενήλικες —ειδικά όσοι ζουν σε αγροτικές περιοχές ή περιοχές με χαμηλές ευκαιρίες— εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια όσον αφορά τις ψηφιακές δεξιότητες. Καθώς οι ψηφιακές τεχνολογίες εξελίσσονται ραγδαία, αυτά τα άτομα συχνά αισθάνονται ότι έχουν μείνει πίσω, αποκομμένα όχι μόνο από τις διαδικτυακές υπηρεσίες αλλά και από τις κοινωνικές και πολιτιστικές συζητήσεις. Αυτό το αίσθημα αποκλεισμού εντείνεται περαιτέρω από το γεγονός ότι σπάνια βλέπουν τη ζωή, τις εμπειρίες ή τις ανησυχίες τους να αντικατοπτρίζονται στα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης ή στον δημόσιο διάλογο. Ταυτόχρονα, πολλοί από αυτούς τους ενήλικες κουβαλούν μαζί τους ένα πλούσιο απόθεμα αναμνήσεων, ιστοριών ζωής και πολιτιστικής

κληρονομιάς — περιουσιακά στοιχεία που φοβούνται ότι μπορεί να ξεχαστούν ή να υποτιμηθούν στη σημερινή ταχέως εξελισσόμενη ψηφιακή κοινωνία.

Παράλληλα, τα κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων και οι κοινοτικοί οργανισμοί αναζητούν ενεργά καινοτόμες, συμπεριληπτικές μεθόδους για να εμπλέξουν τους ενήλικους εκπαιδευόμενους και να κάνουν τη μάθηση πιο συναφή και ενδυναμωτική. Σε απάντηση και στις δύο αυτές προκλήσεις αναπτύχθηκε η πρακτική των **Ρεπόρτερ της Κοινότητας**.

Αυτή η πρωτοβουλία ξεκίνησε στο πλαίσιο του σχεδίου Erasmus+ «**Let Me Tell You**», το οποίο στόχευε να δώσει στους ηλικιωμένους μια πλατφόρμα για να μοιραστούν τις ιστορίες της ζωής τους, ενώ παράλληλα να αναπτύξουν βασικές ψηφιακές δεξιότητες. Μέσω του προγράμματος, οι συμμετέχοντες έμαθαν πώς να χρησιμοποιούν smartphones, tablets και βασικά εργαλεία επεξεργασίας βίντεο για να δημιουργούν σύντομες ψηφιακές ιστορίες ή συνεντεύξεις με βάση τις προσωπικές τους εμπειρίες. Αυτές οι συνεντεύξεις αφήγησης υποστηρίχθηκαν από νέους εθελοντές, οι οποίοι λειτούργησαν ως ψηφιακοί μέντορες και διευκόλυναν μια ουσιαστική ανταλλαγή μάθησης μεταξύ γενεών.

Η ομάδα-στόχος ήταν κυρίως ηλικιωμένοι που είχαν περιορισμένη ψηφιακή εμπειρία αλλά έντονη επιθυμία να μοιραστούν τις φωνές και την ιστορία τους. Ως «ρεπόρτερ της κοινότητας», απέκτησαν όχι μόνο λειτουργικό ψηφιακό αλφαριθμητισμό αλλά και ορατότητα και αναγνώριση εντός των κοινοτήτων τους. Η διαδικασία βοήθησε στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης, της πολιτιστικής έκφρασης και της ψηφιακής αυτοπεποίθησης.

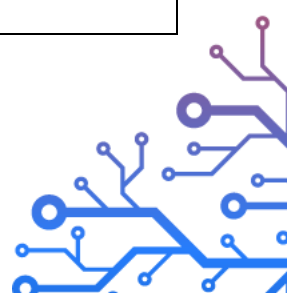
Στην ουσία, η πρακτική αυτή πέτυχε να μετατρέψει τους ενήλικες μαθητές σε ενεργούς δημιουργούς περιεχομένου, επανασυνδέοντάς τους με τον ψηφιακό κόσμο, διατηρώντας παράλληλα πολύτιμες προσωπικές και πολιτισμικές αφηγήσεις για τις μελλοντικές γενιές.

2) Στόχοι

Ποιοι ήταν οι στόχοι της πρακτικής;

Τι στόχευε να βελτιώσει ή να αλλάξει;

- Διδασκαλία βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων (κινηματογράφηση, μοντάζ, μεταφόρτωση) μέσω αφήγησης ιστοριών.
- Προώθηση της αυτοέκφρασης, της συμμετοχής στα κοινά και της ένταξης.
- Ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ των εκπαιδευόμενων και της τοπικής τους κοινότητας.
- Ενίσχυση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των γενεών.
- Ανάδειξη της αξίας και των οπτικών των ενηλίκων που συχνά παραλείπονται από την ψηφιακή αφήγηση.
- Διατήρηση πολύτιμων γνώσεων και ιστοριών που ενισχύουν την ιστορική και πολιτιστική συνείδηση.

3) Υλοποίηση / Μεθοδολογία

Πώς πραγματοποιήθηκε η πρακτική βήμα προς βήμα;

Ποιες δραστηριότητες ή μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν;

Πόσο καιρό διήρκεσε;

Φάση 1: Στρατολόγηση και Συμμετοχή

- Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα με την εξής ιδέα: «Ο καθένας έχει μια ιστορία που αξίζει να μοιραστεί».
- Νεαροί εθελοντές ανέλαβαν να εκπαιδεύσουν ηλικιωμένους στην βιντεοσκόπηση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ήταν τα εγγόνια τους.
- Δεν απαιτήθηκε προηγούμενη ψηφιακή εμπειρία.

Φάση 2: Εκπαιδευτικά Εργαστήρια

- Διοργανώθηκαν 4–6 **διαδραστικά εργαστήρια** (1,5 ώρα το καθένα) :
  - Χρήση smartphone για λήψη φωτογραφιών και βίντεο
  - Δημιουργία ψηφιακού οδηγού για βιντεοσκόπηση
  - Βασικά στοιχεία ψηφιακής αφήγησης: αφηγηματική δομή, συμβουλές για συνεντεύξεις
  - Επεξεργασία με απλές δωρεάν εφαρμογές (π.χ. InShot , Canva , CapCut)
  - Ανέβασμα περιεχομένου σε πλατφόρμες (YouTube, Facebook) ή στην ψηφιακή πλατφόρμα του εκπαιδευτικού κέντρου

Φάση 3: Δημιουργία Ιστορίας

- Κάθε συμμετέχων επέλεξε ένα θέμα αφήγησης (προσωπικό ταξίδι, τοπική κληρονομιά, ξεχασμένες δεξιότητες, κ.λπ.).
- Μικρές ομάδες ή άτομα εργάστηκαν με την υποστήριξη συντονιστών νέων.
- Οι συνεδρίες ανατροφοδότησης από ομοτίμους ενίσχυσαν την αυτοπεποίθηση και βελτίωσαν την ποιότητα του αποτελέσματος.

Φάση 4: Κοινοτικός Έλεγχος

- Πραγματοποιήθηκε μια τελική εκδήλωση παρουσίασης όπου οι συμμετέχοντες παρουσίασαν τα βίντεό τους σε συνομηλίκους, οικογένεια και τοπικούς αξιωματούχους.
- Το περιεχόμενο κοινοποιήθηκε επίσης στους ιστότοπους και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης των κέντρων για να προσεγγιστεί ένα ευρύτερο κοινό.

4) Αποτελέσματα

Ποια ήταν τα συγκεκριμένα αποτελέσματα;

Πώς επηρέασε η πρακτική τους συμμετέχοντες;

- Πάνω από 30 μοναδικές ιστορίες που δημιουργήθηκαν από ενήλικες μαθητές από συνεργαζόμενες χώρες.
- Οι συμμετέχοντες απέκτησαν βασικές δεξιότητες κινηματογράφησης, μοντάζ και έκδοσης.
- Η διαγενεακή αλληλεπίδραση ενθαρρύνθηκε και επιτεύχθηκε.
- Ενισχύθηκε η αυτοπεποίθηση και το αίσθημα σκοπού.
- Η ευαισθητοποίηση της κοινότητας σχετικά με την εκπαίδευση ενηλίκων αυξήθηκε μέσω της κοινοποίησης σε τοπικά μέσα ενημέρωσης.
- Αρκετοί εκπαιδευόμενοι έγιναν μέλη τοπικών λεσχών δημοσιογραφίας ή συνέχισαν να δημιουργούν ψηφιακό περιεχόμενο.

5) Ιστορίες Συμμετεχόντων – προαιρετικά

Σύντομα αποσπάσματα, προσωπικές σκέψεις ή εμπειρίες που μοιράζονται οι συμμετέχοντες

«Μίλησα για τις αγαπημένες μας τοπικές παραδόσεις που νόμιζα ότι είχαν πεθάνει για πάντα. Τώρα οι παραδόσεις μας βρίσκονται στο YouTube—και τα εγγόνια μου τις παρακολουθούν!» – Ερνέστο, 75 ετών, Ισπανία .

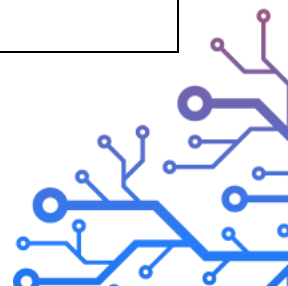
«Παλιότερα, νόμιζα ότι δεν είχα τίποτα να πω. Αλλά ο κόσμος χειροκροτούσε μετά την ιστορία μου. Ένιωσα ότι με έβλεπαν.» – Ελένη , 68 ετών, Ελλάδα.

6) Παράγοντες επιτυχίας

Τι έκανε την πρακτική αποτελεσματική ή καινοτόμο;

Υπήρχαν κάποια μοναδικά ή δημιουργικά στοιχεία;

- Συναισθηματική εμπλοκή: οι εκπαιδευόμενοι εργάστηκαν σε θέματα που τους ενδιέφεραν.
- Συνάφεια με τον πραγματικό κόσμο: χρησιμοποίησαν smartphones, ένα εργαλείο που ήδη κατέχουν ή αναγνωρίζουν.
- Μικτή μάθηση: συνδυασμός των δημιουργικών τεχνών με τεχνικές δεξιότητες.
- Διαγενεακή μάθηση.

ΠΡΟΦΙΛ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ – ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ

Παρακαλώ, σημειώστε όλες τις κατηγορίες που ισχύουν για την πρακτική που περιγράφετε. Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

- ☒ Μάθηση με πράξη
- ☒ Διαγενεακή μάθηση
- ☒ Μάθηση με βάση την κοινότητα
- ☒ Ψηφιακή / μικτή μάθηση
- ☒ Μάθηση από ομοτίμους
- ☒ Καθοδήγηση / εκπαίδευση
- ☒ Πολιτιστικές / δημιουργικές προσεγγίσεις
- ☒ Συνεργατικότητα / επικέντρωση σε συνεργάτες
- ☐ Άλλο (προσδιορίστε):

ΟΜΑΔΑ-ΣΤΟΧΟΣ

- ☐ Ενήλικες με χαμηλά προσόντα
- ☐ NEETs (Όσοι δεν βρίσκονται σε εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση)
- ☐ Μετανάστες / Πρόσφυγες
- ☒ Ηλικιωμένοι ενήλικες
- ☐ Γυναίκες
- ☐ Άτομα με αναπηρίες

☐ Άλλες ευάλωτες ομάδες

☒ Γενικός ενήλικος πληθυσμός

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
☐ Επίσημο

☒ Μη τυπικό

☒ Άτυπο

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ / ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ
☐ Γραμματισμός (ανάγνωση, γραφή, κατανόηση)

☐ Αριθμητική (μαθηματικά, λογική σκέψη)

☒ Ψηφιακές δεξιότητες

☐ STEM (επιστήμη, τεχνολογία, μηχανική, μαθηματικά)

☒ Προσωπικές, κοινωνικές και μάθηση για τον τρόπο μάθησης

☒ Δεξιότητες του πολίτη

☐ Επιχειρηματικότητα

☒ Πολιτισμική επίγνωση και έκφραση

☐ Γλωσσικές δεξιότητες

☐ Επαγγελματικές δεξιότητες που σχετίζονται με την εργασία

☐ Πράσινες ικανότητες

☐ Άλλο (προσδιορίστε):

ΠΙΘΑΝΟΙ ΧΡΗΣΤΕΣ
☒ Εκπαιδευτικοί / Εκπαιδευτές

☒ Διοικητικό προσωπικό

☒ Διεύθυνση σχολείου / κέντρου

☒ Χάραξη πολιτικής / Δημόσια διοίκηση

☒ ΜΚΟ / Κοινωνικές οργανώσεις

☐ Άλλο (προσδιορίστε):

Γλωσσάρι Κατηγοριών (Επεξήγηση των Στοιχείων της Λίστας Ελέγχου)
Τύπος πρακτικής

- Μάθηση στην πράξη – μάθηση μέσω πρακτικών δραστηριοτήτων, μεθόδων που βασίζονται στην πράξη, όπως εργαστήρια ή πραγματικές εργασίες.
- Διαγενεακή μάθηση – δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν συμμετέχοντες από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες που μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον.
- Μάθηση βασισμένη στην κοινότητα – μάθηση που λαμβάνει χώρα εντός της τοπικής κοινότητας, συχνά μέσω της εμπλοκής στην πραγματική ζωή.
- Ψηφιακή / μικτή μάθηση – εκπαίδευση με χρήση ψηφιακών εργαλείων (διαδικτυακά) ή συνδυασμός διαδικτυακών και δια ζώσης μεθόδων.

- Μάθηση από ομοτίμους – μάθηση μεταξύ συμμετεχόντων με παρόμοια κατάσταση ή εμπειρία, με αλληλοϋποστήριξη.
- Καθοδήγηση / εκπαίδευση – ατομική υποστήριξη από ένα πιο έμπειρο άτομο που θα βοηθήσει στη μάθηση και την προσωπική ανάπτυξη.
- Πολιτιστικές / δημιουργικές προσεγγίσεις – χρήση τεχνών, μουσικής, θεάτρου, αφήγησης ιστοριών κ.λπ. ως μαθησιακά εργαλεία.
- Συνεργατικές / βασισμένες σε εταίρους – πρακτικές που περιλαμβάνουν τη συνεργασία μεταξύ οργανισμών ή ομάδων.
- Άλλο (προσδιορίστε) – οποιαδήποτε άλλη μέθοδος που δεν αναφέρεται παραπάνω.

Ομάδα-στόχος

- Ενήλικες με χαμηλά προσόντα – ενήλικες που έχουν χαμηλό επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης ή βασικών δεξιοτήτων.
- NEETs – άτομα που δεν βρίσκονται σε εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση (συχνά νέοι ενήλικες).
- Μετανάστες / Πρόσφυγες – άτομα που μετακινήθηκαν από άλλη χώρα, αντιμετωπίζοντας συχνά προκλήσεις ένταξης.
- Ηλικιωμένοι ενήλικες – Ενήλικες ηλικίας 65+ ετών
- Γυναίκες – πρακτικές που ανταποκρίνονται ειδικά στις ανάγκες των γυναικών.
- Άτομα με αναπηρίες – άτομα με σωματικές, αισθητηριακές, νοητικές ή ψυχικές αναπηρίες.
- Άλλες ευάλωτες ομάδες – ομάδες που κινδυνεύουν από αποκλεισμό (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι, άστεγοι).
- Γενικός ενήλικος πληθυσμός – μέσοι ενήλικες που δεν εμπίπτουν σε συγκεκριμένες κατηγορίες.

Μαθησιακό Περιβάλλον

- Τυπική – μάθηση εντός επίσημων εκπαιδευτικών συστημάτων, πιστοποιημένα μαθήματα (π.χ. σχολεία, πανεπιστήμια).
- Μη τυπική – οργανωμένη μάθηση εκτός του τυπικού συστήματος (π.χ. εργαστήρια, εκπαίδευση στην κοινότητα).
- Άτυπη – μάθηση μέσω καθημερινών εμπειριών, χωρίς δομημένο μάθημα (π.χ. εθελοντισμός, οικογένεια).

Δεξιότητες / Ικανότητες που αναπτύχθηκαν

- Γραμματισμός – ανάγνωση, γραφή και κατανόηση κειμένων (συμπεριλαμβανομένων λειτουργικών κειμένων όπως οι φόρμες).
- Αριθμητική – χρήση μαθηματικών και λογικής συλλογιστικής.
- Ψηφιακές δεξιότητες – χρήση ψηφιακών εργαλείων, π.χ. δημιουργία βιογραφικού σημειώματος, διαδικτυακά εργαλεία, διαδικτυακές πλατφόρμες.
- STEM – φυσικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική και μαθηματικά.
- Προσωπικές, κοινωνικές και μαθησιακές δεξιότητες – αυτογνωσία, κίνητρα, ομαδική εργασία, δεξιότητες δια βίου μάθησης.

- Δεξιότητες του πολίτη – ενεργός ιδιότητα του πολίτη, κατανόηση της δημοκρατίας και κοινωνικές ευθύνες.
- Επιχειρηματικότητα – δημιουργικότητα, καινοτομία, διαχείριση έργων, ανάληψη κινδύνου.
- Πολιτισμική επίγνωση και έκφραση – εκτίμηση και δημιουργία πολιτιστικού περιεχομένου (π.χ. τέχνες, μουσική).
- Γλωσσικές δεξιότητες – ικανότητα επικοινωνίας σε μία ή περισσότερες ξένες γλώσσες.
- Δεξιότητες σχετικές με την εργασία / επαγγελματικές δεξιότητες – πρακτικές δεξιότητες χρήσιμες σε συγκεκριμένες θέσεις εργασίας ή επαγγέλματα.
- Πράσινες ικανότητες – γνώσεις και συμπεριφορές που υποστηρίζουν τη βιωσιμότητα και την περιβαλλοντική φροντίδα.
- Άλλο – τυχόν άλλες δεξιότητες που έχουν αναπτυχθεί (παρακαλώ διευκρινίστε).

Πιθανοί χρήστες – ομάδες που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την εφαρμογή, την προσαρμογή ή την έμπνευση αυτής της πρακτικής στο εργασιακό τους πλαίσιο.

Σημείωση: Αυτές οι κατηγορίες ακολουθούν πλαίσια της ΕΕ, όπως οι Βασικές Ικανότητες για τη Δια Βίου Μάθηση (2018), το Σχέδιο Δράσης για τις Βασικές Δεξιότητες (2025) και ο Οδηγός Προγράμματος Erasmus+ 2025 – Γλωσσάρι

This document was created under the Creative Commons license:

Attribution-Non-Commercial-Share Alike (CC BY-NC-SA).

All or part of this document may be used, copied, and disclosed provided that the origin is mentioned, it is not used commercially, and its license is not modified.

All rights reserved.

© Copyright 2024 XXI Adults

